

Utredning 2-mansbetjäning i renhållningsfordon

Förslag till beslut

Renhållningsstyrelsen beslutar

- att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en intern tidsstudie om effekten av enmansbetjäning alternativt tvåmansbetjäning på ett antal rutter som arbetar i Lunds tätort för att bedöma skillnaden i effektivitet och kvalitet
- att ge förvaltningen i uppdrag att beräkna den ekonomiska skillnaden mellan de båda alternativen
- att godkänna förvaltningens genomförda riskbedömning av enmansbetjäning istället för tvåmansbetjäning
- att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för att minska arbetsmiljöriskerna vid enmansbetjäning.

Sammanfattning

Tvåmansbetjäning infördes för att effektivisera verksamheten i tätbebyggda områden. I praktiken innebär betjäningen att två personer, samtidigt, kan hämta kärlen vilket gör att fler kärler kan tömmas på kortare tid. Inom glesbebyggda områden, där avstånden mellan kärlen är längre, används inte metoden utan fordonen bemannas av en person.

För att säkra att Lunds renhållningsverk har en optimal verksamhet har en utredning av två-mansbetjäningen genomförts av PWC på uppdrag av Renhållningsstyrelsen

Renhållningsstyrelsen återremitterade förvaltningens lagda förslag samt gav förvaltningen i uppdrag att genomföra en riskanalys inför tidsstudien som ämnar att utreda enmansbetjäning i stället för tvåmansbetjäning i tätort enligt beslut RH 2021/0342

2022-10-06

Diarienummer

RH 2021/0342

Riskbedömning genomfördes 2022-05-16 av ansvarig enhetschef och huvudskyddsombud, skyddsombud för enheten samt medarbetare. Riskerna som inkom riskbedömdes enligt riskmatris där sannolikhet och konsekvens fastställer riskfaktorn. Under år 2020 påbörjades en omfattande riskinventering där samtliga 25000 anläggningar skulle inventeras på risker. När 12000 anläggningar hade inventerats så gjordes en sammanställning på inkomna risker. Resultat visar att det fanns en eller flera risker på 2600 anläggningar och där backning krävs är det den största risken och uppgår till 30% av riskerna.

Förvaltningen föreslår att vi gör en tidsstudie på en till två turer som kör villahushåll samt en till två turer som kör flerbostadshus och verksamheter i Lunds tätort för att bedöma skillnaden i effektivitet och kvalitet samt att beräkna den ekonomiska skillnaden. Förvaltningen kommer att ta fram förslag på åtgärder för att minska arbetsmiljöriskerna vid testet.

Underlag för beslutet

- Renhållningsverkets tjänsteskrivelse 2022-10-06 Utredning 2-mansbetjäning i renhållningsfordon
- PWC:s utredning tvåmansbetjäning
- Förvaltningens riskbedömning

Ärendet

Tvåmansbetjäning infördes för att effektivisera verksamheten i tätbebyggda områden. I praktiken innebär betjäningen att två personer, samtidigt, kan hämta kärlen vilket gör att fler kärllar kan tömmas på kortare tid. Inom glesbebyggda områden, där avstånden mellan kärlen är längre, används inte metoden utan fordonen bemannas av en person. För att säkra att Lunds renhållningsverk har en optimal verksamhet har en utredning av två-mansbetjäningen genomförts. Rapporten pekar på ett antal svårigheter att genomföra konkreta beräkningar av skillnaden i effektivitet mellan de båda alternativen i bemanning då kvalitet kan ha flera parametrar såsom tid, kvalitet och resurser. Därtill finns det för närvarande ingen relevant tidsstudie gjord mellan skillnaden på de två olika betjäningsformerna på en och samma rutt. Därtill måste även en konsekvensutredning göras för att säkerställa att Renhållningsverket kan klara av det med nuvarande resurser.

Därtill finns det en rad olika arbetsmiljörisker och riskmoment för renhållningsarbetarna som måste beaktas vid ett eventuellt beslut

2022-10-06

Diarienummer

RH 2021/0342

att övergå till enmansbetjäning. Exempel på sådana arbetsmiljörisker är stress och rädsla att olyckor skall inträffa, påkörningsrisker, belastning- och förslitningsskador. Utöver dessa risker kommer ytterligare riskmoment att uppstå inom bl.a. det psykosociala området, ensamarbete och stress samt svårigheter att larma vid olycksfall.

Denna visar sammanfattningsvis en försämrad arbetsmiljö för renhållningsarbetarna, ökade risker vid backning samt en större risk för en sämre effektivitet och kvalitetsförsämring på utfört arbete.

Förvaltningen föreslår att vi gör en tidsstudie på en till två turer som kör villahushåll samt en till två turer som kör flerbostadshus och verksamheter i Lunds tätort för att bedöma skillnaden i effektivitet och kvalitet samt att beräkna den ekonomiska skillnaden.

Förvaltningen kommer att ta fram förslag på åtgärder för att minska arbetsmiljöriskerna.

Renhållningsstyrelsen återremitterade förvaltningen lagda förslag samt gav förvaltningen i uppdrag att genomföra en riskanalys inför tidsstudie som ämnar att utreda enmansbetjäning istället för tvåmansbetjäning i tätort enligt beslut RH 2021/0342

Riskbedömning genomfördes 2022-05-16 av ansvarig enhetschef och huvudskyddsombud, skyddsombud för enheten samt medarbetare. Riskerna som inkom riskbedömdes enligt riskmatris där sannolikhet och konsekvens fastställer riskfaktorn. När en total riskinventering påbörjades år 2020 i samband med föreläggandet från arbetsmiljöverket så gjordes en sammanställning av alla inkomna risker i verksamheten, sammanställningen gjordes när 12000 anläggningar av totalt ca 25000 anläggningar hade inventerats. Resultat visar att det fanns en eller flera risker på 2600 anläggningar och där backning krävs är det den största risken och uppgår till 30% av alla inkomna risker. För att minimera risken vid backning togs en backinstruktion fram. Vid tvåmansbetjäning så skall man som chaufför använda medåkaren som backvakt om man anser att det finns risk vid backning, vid enmansbetjäning får man inte genomföra backning om risk föreligger utan då skall man gå in och hämta kärlen eller återkomma till hämtställe vid annan tidpunkt. En konsekvens av att följa backinstruktionen som enmansbetjäning är att hämtning av kärll med dragväg ökar avsevärt eller att kunder inte får tömt rätt dag, detta kan minska kundnöjdheten samt en ineffektivitet med ökade transporter. En konsekvens är att det blir svårare att ersätta chaufför vid frånvaro vid enmansbetjäning. Vid tvåmansbetjäning finns alltid en ordinarie som vet hur arbetet ska utföras. Chaufförer med rätt behörighet är en bristvara och det kommer att bli svårt att rekrytera och tillsätta medarbetare med rätt

2022-10-06

Diarienummer

RH 2021/0342

kompetens och erfarenhet vid behov, detta kommer att resultera i en sämre driftsäkerhet och med lägre kvalitet på utfört arbete.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner på Lunds Renhållningsverk

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna är mycket svårbedömda innan tidsstudierna är gjorda och förvaltningen kunna börja kalkylera på kostnaderna för de olika alternativen.

De ekonomiska konsekvenserna kan komma att innebära en mängd olika alternativ beroende på utfallet Detta kan var ytterligare investeringsbehov i fordon, personal, skiftgång, arbetsmiljö investeringar beroende på utfallet av riskanalysen mm.

Peter Månsson
Driftchef

Fredrik Aldefors
Enhetschef

Beslutet skickas till

Akten